

Vastaus valtuustoaloitteeseen paikallishistoriallisen aineiston digitoimisesta

KV 18.03.2024 § 9

584/00.02.10.00/2023

Lisätiedot:

sivistystoimenjohtaja Mikael Flemmich, puh. 040 733 0264
etunimi.sukunimi@kauniainen.fi

Valtuutettu Fredrik Waselius ym. on 13.11.2023 valtuuston kokouksessa tehnyt aloitteen paikallishistoriallista aineistoa sisältävän arkiston digitoimisesta **(ohesmateriaalina)**.

Kauniaisten kaupungin paikallishistoriallinen arkisto aloitti toimintansa 1990-luvun alussa. Arkiston tehtävänä on paikallisella tasolla kerätä, järjestää ja säilyttää paikallishistoriallista materiaalia sekä opastaa arkiston kokoelmiin kiinnostuneita henkilöitä. Arkisto sijaitsee fyysisesti Villa Junghansin päärakennuksessa.

Paikallishistoriallinen arkisto sisältää tällä hetkellä noin 4 000 valokuvaa ja dioja. Kuvien aiheena on pääasiassa Kauniainen, ja suurin osa niistä on kuvia kaupungissa olevista kiinteistöistä. Materiaali on kerätty ja järjestetty kiinteistöjen osoitteiden mukaisesti ja listattu kortistoon.

Arkistossa on myös paikallisten yhdistysten materiaalia, paikallislehtiä vuodesta 1912 eteenpäin, karttoja, rakennuspiirustuksia, lehtileikkeitä ja muuta vastaavaa aineistoa.

Villa Junghansin kokoelmien lisäksi kaupungin tiloissa Odenwallin kellarissa sijaitsee niin kutsuttu Koulukokoelma. Kokoelma kuuluu Grankulla samskola sr - säätiölle ja siihen kuuluu aineistoa ajalta, jolloin Grankulla Svenska Samskola oli yksityiskoulu. Kokoelma on laaja ja sisältää valokuvia, todistuksia, kirjeenvaihtoa, täytettyjä eläimiä ja karttoja sekä fysiikan, kemian ja matematiikan opetuksessa käytettyä laitteistoa ja mittareita.

Kaupungin entinen kulttuurisihteeri rakensi työssään paikallishistoriallisia kokoelmia. Työsuhteen päätyttyä hän on jatkanut materiaalin vastaanottamista kokoelmiin ja tehnyt vapaaehtoistyötä kaupungin paikallishistorian parissa. Tällä hetkellä arkistossa on palkattu työntekijä valokuvakokoelman skannaamista varten. Hän vastaa myös arkistoon tuleviin valokuvia koskeviin kysymyksiin projekteja varten tai yksityisiin kysymyksiin vanhoista rakennuksista.

Viimeisten vuosien aikana Kulttuuripalvelut on työskennellyt paikallishistoriallisen arkiston strategian parissa. Yhteistyössä Keski-Uudenmaan alueellisen vastuumuseon asiantuntijoiden kanssa on tunnistettu seuraavat tarpeet:

Villa Junghansissa sijaitseva arkisto

Valokuvista kerätty tieto on hyvin rajallista, usein niistä on vain vuosiluku ja osoite. Olisi tärkeää kerätä ja kirjata enemmän tietoa jokaisesta yksittäisestä valokuvasta.

Valokuvien tulisi olla saatavilla digitaalisessa muodossa ja olla haettavissa Finna-palvelussa sen sijaan, että ne olisivat saatavilla Flickrissä.

Villa Junghansin muu materiaali tulisi käydä läpi, numeroida ja arkistoida.

Villa Junghansin arkistotilat eivät ole tällä hetkellä tarkoituksenmukaisessa kunnossa. Tarvitaan UV-kalvoja ja rullaverhoja ikkunoille. Ihanteellinen tila kuvien säilyttämiseen on pimeä, viileä huone, jossa on tasainen lämpötila. Valokuvien tulisi olla asianmukaisissa kuvapusseissa säilytettynä.

Koulukokoelma Odenwallin tiloissa

Odenwallin kellarissa sijaitseva kouluihin liittyvä kokoelma tulisi käydä läpi ja luetteloida. Kokoelma on niin laaja, että sen tulevaisuudesta ei voida tehdä päätöksiä ennen kuin tiedetään, mitä siellä on.

Koulukokoelmassa on useita täytettyjä eläimiä sekä instrumentteja ja mittareita, jotka on hävitettävä turvallisesti. Ne voivat sisältää formaldehydiä ja elohopeaa.

Tilat eivät ole soveltuvia museoesineiden säilyttämiseen, ja kokoelma ei ole suojattu auringonvalolta tai vesivahingoilta. Päätös tulisi tehdä siitä, tuleeko tiloja muokata sopivammiksi tai siirtää materiaalia toisaalle.

Koska Kauniaisten kaupunki ei omista koulukokoelmaa, sitä ei oteta hoitoon Kulttuuripalveluiden toimesta, vaikka olemme tutkineet tarvetta. Kuitenkin olemme valmiita ohjaamaan ja auttamaan, mikäli Grankulla samskola -säätiö aloittaa työn kokoelman hoitamiseksi.

Katalogisointi ja materiaalin julkaiseminen

Yhteistyössä Keski-Uudenmaan alueellisen vastuumuseon kanssa olemme arvioineet mahdollisuuksia katalogisointiin ja pienen kokoelman julkiseen jakamiseen vähäisillä resursseilla. Naapurikaupunkien tai julkisten museoiden käyttämät palvelut ovat meille liian kalliita, joten meille on suositeltu Desky-palvelua, joka maksaa vain muutama sata euroa vuodessa.

Desky on katalogisointityökalu, joka on kehitetty Webhusein toimesta ja jota tällä hetkellä hallinnoi Suomen ruotsalainen kotiseutuliitto. Desky:n avulla kaikki kerätty materiaali voidaan syöttää ja luokitella, ja kokoelmastamme voi viimein tulla haettava arkisto. Työkalu noudattaa hyväksytyjä kansallisia standardeja (kuten Spectrum), joten materiaali on jatkossa mahdollista tehdä hakukelpoiseksi esimerkiksi FINNA:ssa. Työkalun avulla valitut kohteet (esineet, valokuvat, arkistomateriaali) voidaan näyttää yhdistyksen omalla verkkosivustolla.

Ehdotus

Kauniaisten kaupungin Kulttuuripalveluilla ei ole resursseja jatkuvasti pitää arkistonhoitajaa, eikä kokoelmia voida hallita pelkästään vapaaehtoistyön avulla. Siksi etumme mukaista on palkata projektityöntekijä, joka muuntaa kokoelman helposti haettavaksi ja hahmotettavaksi kokonaisuudeksi.

Vuonna 2024 palkataan projektityöntekijä, joka aloittaa työn olemassa olevan kokoelman siirtämisestä Deskyyn Villa Junghansissa. Kyseinen henkilö rakentaa arkistolle tarkoituksenmukaisen rakenteen, johon voidaan jatkossa lisätä materiaalia.

Projektityöntekijän palkka maksetaan Kulttuuripalveluiden tuotantobudjetista vuodelle 2024.

Kaupunginhallitus:

Valtuusto merkitsee tiedokseen edellä olevan vastauksena valtuustoaloitteeseen paikallishistoriallisen aineiston digitoimisesta ja toteaa valtuustoaloitteen loppuun käsitellyksi.

Päätös:

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Oheismateriaali:

Valtuustoaloite